

Recordant a Carl Sagan

Cèsar Alcalà

L'avengut tecnològic ha fet possible que un grup de divulgadors especialitzats ens introdueixin en mons absolutament desconeguts per a nosaltres. Els documentals sobre animals ens ensenyen com viuen, evolucionen i moren els mamífers d'Àfrica i Àsia, els més petits invertebrats o els éssers unicel·lulars. El mateix succeeix amb documentals sobre plantes, biologia, medicina, humanitats, astronomia, astrologia, música, literatura. Gràcies a aquest tipus de documentals tots nosaltres ens hem convertit en petits receptors informatius. Fins i tot, ens sentim capacitats per a enraonar sobre un d'aquests temes sense por d'equivocar-nos, doncs a la tarda hem après quelcom nou sobre certs problemes d'aclimatació d'un ós a un determinat zoològic sud-americà.

A començaments de la dècada dels vuitanta es va emetre la sèrie documental COSMOS, dirigida, escrita i presentada per Carl Sagan. Aquella sèrie ens introduí dins d'un món meravellós, màgic i fins i tot misteriós. Capítol rera capítol vàrem copsar l'evolució de l'home, dels estels, del Cosmos en general i del perquè de tot plegat. Carl Sagan ens explicà d'una manera senzilla que tot allò estava

arrelat dins nostre perquè formem part del Cosmos.

El passat 20 de desembre Carl Sagan ens deixà sense haver pogut constatar l'existència de vida fora de la Terra. Alguns diuen que fou el més gran científic divulgador d'aquest segle. És possible que tinguin raó, si més no, ha estat el científic que més ha fet per donar a conèixer a la resta dels humans els darrers descobriments interplanetaris. Però tampoc ens podem oblidar d'Isaac Asimov. Tots ells han fet que l'ésser humà es senti més unit al Cosmos.

Deixant de banda la divulgació sobre el Cosmos i la teoria que allà fora hi ha algú més, m'agradaria enraonar d'un tema que a Carl Sagan l'interessava profundament: la continuïtat de l'ésser humà damunt la Terra. Varen ser molts els articles escrits sobre aquest particular. L'home tecnològic tendeix a destruir el seu propi món. Les indústries contaminen no només l'aire, sinó també els rius i els boscos. Estem destruint mica en mica el nostre medi natural. És possible que, de continuar així, en menys de cent anys vivim en un món caòtic, amb un ambient contaminat i amb unes possibilitats de vida exterior ínfimes. Molt possiblement aquest sia el

problema de tota la civilització tecnològicament industrialitzada. No és estrany pensar que altres planetes han evolucionat com nosaltres i s'han destruït després d'una o varies dècades de tecnologia. No podem tornar enrera, però si que podem rectificar. Estem obligats a evolucionar cap a una nova industrialització que salvaguardi el medi ambient. Qualsevol altra solució convertirà a la Terra en un lloc caòtic i erm per a poder continuar amb la vida que coneixem. Com escriví Carl Sagan a Cosmos: **"Perquè nosaltres som l'encarnació local del Cosmos que ha evolucionat fins a tenir consciència de sí. Hem començat a contemplar els nostres orígens: substància estel·lar que medita sobre els estels; conjunts organitzats de desenes de mils de bilions de bilions d'àtoms que consideren l'evolució dels àtoms i rastrejant el llarg camí a través del qual va arribar a sorgir la consciència, al menys aquí. Nosaltres enraonem en no de la Terra. Devem la nostra obligació de sobreviure no només sinó també a aquest Cosmos, antic i vast, del qual procedim."**

"A un que li passa la vida de llarg"

Pere León Miró

"Dóna'm una raó per creure en la vida quan res funciona. Dóna'm un sentit per creure en els detalls que no deixen sol a hom i que el fan un solitari."

Algú, fa poc, m'explicava que la felicitat no té sentit de ser si la poses com a finalitat, com a objectiu per a trobar-la, sinó que pren la seva veritable dimensió emmarcant-la com a un camí per a aconseguir-la parcialment o a quelcom que se li assembla (I no és el mateix fer camí que anar buscant el camí).

Pot semblar contradictori, però, crec que tenir una possible capacitat per a relativitzar els fracassos personals és una capacitat per encarar aquests fets habituals amb més forces per a superar-los. Vull dir amb això que si no es pren la gruixària global d'un mal pas, veient les repercussions positives que sempre pot generar un

error o una situació indesitjable, ens quedem dins de la foscor, del tebi, del negre... Oblidant que darrera del negre podem trobar-hi dins tots els colors.

És doncs, el fracàs, un allunyament a allò que anomenem felicitat?

A primera vista, segurament que sí. Però si entrem dins d'una visió més àmplia pots començar a dubtar sobre aquesta afirmació, des del meu punt de vista, aberrant (també és veritat que el camí que fa un riu no el veiem igual des de dalt de la serralada que des de la mateixa vall per on respira).

Tindria, potser, sentit de ser la felicitat si no haguéssim viscut en la nostra pròpia carn el fracàs personal, el desengany, la recerca de sentit generalment perduda o inaccessible... Per diferenciar-lo del regust que té la sensació de plenitud temporal, contrari

al sentiment, estat d'ànim o situació abans esmentada?

Si no tinguéssim la possibilitat de contrastar la fosca de la claror, potser no sabríem que existeix el dia i la nit, i que sempre, conseqüentment, després de la negra nit arriba la serenor saciada i calmada del matí.

Així que, AMIC, ja saps que això ho he escrit per tu. Quan jo deixi de creure absolutament amb el que ens envolta, recorda'm això que t'he explicat; recorda'm que la veritable felicitat està molt més a prop del que intentem creure, concentrada en els fets petits i imperceptibles per la majoria, tal com una "insignificant" gota d'aigua que pren raó de tresor pel caminant esgotat i abatut per un fort jornal.